

Hemort för högfärd.

Den berömda Tv serien Herrskap och tjänstefolk presenterar scenbilden. I en slags salong bland de fina gemanken äter Herrskapet och deras vänner. Elegant, väl upppassade och med en doft av den fina världen, som [Karl Gerhard](#) så prick-säkert uttryckte det. I ett annat rum var tjänstefolket samlat till måltid. Placeringen var här lika uppdelad efter rang och de relativa klassgränserna var här lika hårda, men det var fråga om två vitt skilda världar med var sin "peckingorder".

I våras utkom [Anders Pihlblads](#) (AP) "Ett partis fall och uppgång". Det är en intressant fallstudie över processen, då Moderaterna blev nya. Men när AP berättar om återskapandet, ger han dessutom intressanta inblickar i partiets interiörer, inblickar, som det vore synd om de passerade obemärkt. Jag talar om klassklyftorna i partiapparaten: Herrskap och tjänstefolk.

Och plötsligt nås jag av insikten att Moderaterna i sitt inre arbete har en klar klassuppdelning mellan tjänande tjänstemän och valda, fria och fullvärdiga, t. ex. styrelseledamöter. De valda är överklassen och de anställda, de tjänande, var tjänstefolk. Det framgick, tycker jag, klart, när AP skrev om Anders Borg, som började som tjänstefolk, men steg i anseende, när han blev invald i parti-styrelsen. AP skriver att, först då började man verkligen lyssna på honom. Det var ändå samme, gamle duktige Borg, som har spelat så stor roll för partiets utveckling. Han hade stigit i graderna till herrskap. Även [Per Schlingmann](#), som sannerligen också var en duktig arbetare behandlades von oben. AP skriver också om toppstyrningsvrede bland det fria, valda, herrskapet då "tjänstemän från Reinfeldts kansli talade om för riksdagsmän hur de skulle rösta". Det luktar apartheid lång väg.

AP berättar i ett annat sammanhang om Schlingmanns förträffligheter. I Uppdrag Gransknings porträtt av Schlingmann berättar AP, att hans stora värde för Moderaterna var, att gratis kunna skaffa uppmärksamhet åt partiet. "Det var viktigt då, därför att då hade vi verkligen ont om pengar". Och denne Schlingmann tillskrivs ändå framgången vid 2006 års val. Det var många som bidrog till denna valseger, men ett särskilt omnämnande förtjänar ändå hrr Borg och Schlingmann.

Hur pålitlig är AP? Vågar vi grunda ett resonemang på hans verklighetsbeskrivningar? "Anders Pihlblad anses vara en av Sveriges mest inflytelserika politiska reportrar", säger man på Wikipedia och jag har inte sett några anmärkningar på hans referat i denna bok. Den har ändå varit utgiven i över ett halvår och den har uppenbarligen skrivits med ett insider perspektiv.

Det är ett väl känt faktum att hierarkiska nivåer i en verksamhet leder till en försämrad kommunikationsstruktur. Varför har Moderaterna då en sådan struktur? Den är säkerligen inte ett resultat av ett medvetet val. Den är i stället troligen ett rudiment från partiets ungdom. Medlemmarna har helt enkelt inte sett fenomenet, därför att de är vana vid det; de är ju konservativa. Det handlar lite om grandet i grannens öga.

Det är tydligen inte självklart, men jag tycker ändå att skall en tanke värderas skall det ske på tankens meriter i sig och inte på ev. hierarkiska nivåer. Det handlar ytterst om människosyn. Och det handlar om rationaliteten, när man köper konsulttjänster.

Följande ställen visar på olösta organisatoriska konflikter:

s. 88. [Anders Borg](#) anställd av partiet och inte folkvald.

s. 113. Den inre kretsen, kvartetten, var själva basen i det som skulle bli de nya Moderaterna.

s. 115. Vi hade olika uppdrag och olika roller. Men vi kände en otrolig samsyn kring utmaningarna...

s. 115. Anders Borg underströk behovet av duktiga tjänstemän ... Reinfeldt delade Borgs uppfattning att kompetens skulle vara avgörande.

s.118. Eva Udden Sonnegård tror inte att hon hade anställts om ledamöterna hade fått bestämma. Men beslutet låg hos Reinfeldt och hans stab.

s. 118. På avlöningslistan sattes diplomaten [Nicola Clase](#). [Kristoffer Tamsons](#). (Ny stil – mindre bullriga.)

s. 119. Pressavdelningen och sättet att arbeta gentemot medierna behövde göras om i grunden. Stryktåliga personer som klarade av såväl stress som att hantera envisa journalister och besvärliga riksdagsledamöter.

s. 121. Det var ett slags modern öppenhet. De hade förtaget Moderaterna och visste ...

s. 122. PS och valaffischer och pressbilder ... Hela resonemanget

s.125. Ordlistan

s. 127. Ledorden. Obs fjärde budet.

s. 138. Motsättning partistyrelse vs. riksdagsgrupp. Möten registrerades. Mikael Odenberg "drämde näven i bordet" när FR och AB ville läcka nyheter innan riksdagsgrupp var informerad. Ledamöterna förväntades godkänna det som i praktiken redan var beslutat.

Moderaterna hade varit ett toppstyrt parti under Bildt, Lundgren och fortsatte under FR. Kritikerna riktade in sig på Borg.(s. 140.)

Färden gick rasande hastigt mot den politiska mitten, (s. 141.) Riksdagsgruppen förvandlades till ett politiskt redskap. Att bli kallad gammalmoderat. De blev utfrusna. Carl-Axel Johansson såg inga nya moderater. Han såg nya socialdemokrater. Han återgick till sin läkarpraktik.

[Christofer Fjellner](#), ordf. MUF blev vilsen. Nya synen på arbetsrätten och retoriken i skattepolitiken har accepterat problembild (S).

Riksdagsledamöterna Patrik Norinder och Henrik Westman kände sig åsidosatta. Tjänstemännen tycks ha tagit över. (s. 143.)

Mats Wiklund: "En av oss" angriper tjänstemannaväldet. Partigrupp kontra tjänstemän. Dessa tre kandiderade inte 2006. (s. 144.)

[Ann-Marie Pålsson](#), (s. 144 ff.) gav ut "Knappptryckarkompaniet" nov. 2011. En Riksdag, som i avgörande stycken kapitulerat inför sin roll som demokratis främste väktare. Porträtt av FR.

Vad är ett politiskt parti?

Det berättas att en gång moderaterna ansträngde sig att behålla [Mauricio Rojas](#) i svensk politik. Hotet bestod i att han övervägde att flytta till Spanien. En riksdagsplats skulle lösa problemet. Till den ändan släpade moderaterna runt honom till olika nomineringsmöten. Bl.a. kom han till ett sådant möte på Lidingö. Men försöket att få Rojas nominerad sprack på att någon skulle avstå från den nomineringsmöjlighet vederbörande hade för att Rojas skulle få en chans.

"Nu har jag väntat i tio år på att få ta ett steg upp på valsedeln och då är det banne mig ingen, som skall komma och tränga in sig på min plats", säger en gammal tant. Och Rojas deltar då och då i den svenska debatten med brev sända ända från Spanien, men det gick inte att behålla honom i svensk politik.

Den gamla tanten hade nog egentligen inte hoppats på en karriär som riksdagsman. Men platsen nära valbarhet gav henne en identitet, som hon inte ville avstå från. Med stöd av detta skulle man lite djärvt våga påstå att ett parti består av medlemmar som söker identitet, social gemenskap och först i andra hand strävar att påverka samhället och göra karriär. Vi gissar att så ser man på medlemskapet i ett parti från medlemmens sida. Hur ser man på relationen från toppen av den hierarkiska triangeln? Ett svar på den frågan finns i Anders Pihlblad: Ett partis fall och uppgång. Berättelsen om de nya moderaterna.

Där kan man finna flera utdrag ur Anne-Marie Pålsons Knappptryckarkompaniet, som hon skrev i frustration över sina erfarenheter som riksdagsman. Hon satt två perioder i riksdagen som "som åtta år av politisk värnplikt". Jag tvekar inte att beskriva Anne-Marie Pålson som en mycket duktig ekonom och som synnerligen insiktsfull i styrningsfrågor.